

Marcel Maniak

Padlí v 1. svetovej vojne z obce Malý Slavkov

Na pamätníku, ktorý je venovaný padlým v oboch svetových vojnách a je umiestnený na obecnom cintoríne, sú vytesané mená padlých z obce. Na bielej mramorovej tabuli sú vytesané mená padlých v 1. svetovej vojne:

**KOMIŇÁK JÁN
OLEJAR MICHAL
RICHTARČIK MARTIN
LIZÁK MARTIN
KREDÁTUS FRANTIŠEK
ŠTERBAK JAKUB
ŠTEJZÁK JOZEF
FEDORČÁK JÁN
BACHLEDA MATEJ
BACHLEDA JOZEF
ŽELONKA VINCENT
PADLI V BOJOCH
V ROKOCH 1914 – 1918**

Od konca 1. svetovej vojny uplynulo už takmer 100 rokov. Celé desaťročia sa o týchto padlých nevedelo nič bližšie. Nikomu sa za takú dlhú dobu nepodarilo zistiť, kto boli títo muži, kedy a kde narukovali, a na ktorom fronte padli. Až v roku 2017 sa mi dlhodobým bádáním vo Vojenských archívoch v Bratislave a Prahe podaril aspoň malý krok. Pomohli mi aj informácie z výskumu Klubu vojenskej histórie Beskydy. Zistil som údaje o štyroch padlých, ktorých mená sú napísané na pamätnej tabuli. Okrem toho som zistil aj meno ďalšieho padlého a mená dvoch legionárov, ktorí 1. svetovú vojnu prežili.

Znak Pešieho pluku č. 67

Štyri mená z pamätnej tabule

ŠTERBAK JAKUB

Záznam o vojakovi vo vojenskom archíve:

Šterbák Jakob, narodený v roku 1881 v Malom Slavkove, padol na fronte v Karpatoch. Bol príslušníkom **K.u.K. IR 67**. V rakúsko-uhorskej armáde existovalo niekoľko peších plukov, ktoré môžeme s určitým nadhľadom nazývať „slovenské“. Medzi ne určite patril aj Infanterieregiment Freiherr von Kray Nr. 67 (IR 67), teda Peší pluk č. 67. Pluk mal doplňovací obvod v Prešove. Do doplňovacej oblasti pluku patrila celá Šarišská, Spišská a Liptovská župa. Mobilizačné plány tento pluk určovali do zostavy 54. pešej brigády, ktorá bola súčasťou 27. pešej divízie z Košíc. Táto divízia patrila k VI. zboru v Košiciach a v jeho zostave vyrazila na front do Haliče. V Haliči bojovali vojaci prešovského pluku väčšinu vojny. Tisíce z nich zahynuli na bojiskách prvej svetovej vojny.

BACHLEDA JOZEF

Záznam o vojakovi vo vojenskom archíve:

Bahilyeda Josef, narodený v roku 1895 v Malom Slavkove (Kiszálok, Spiš), zomrel 30. 12. 1915 na severnom fronte – ruské bojisko, miesto úmrtia - Kotuzów, okr. Podhajce, Poľsko (dnes Ukrajina). Bol príslušníkom **K.u. HIR 9**. Aj tento peší pluk bol v rakúsko-uhorskej armáde nazývaný ako „slovenský“. Honvédske peší pluk č. 9 (Kassai 9. honvéd gyalogezred). sídlil v Košiciach. Tu bol umiestnený aj štáb pluku a všetky tri prápory. Pluk bol doplňovaný z obvodov Košice a Spišská Nová Ves. V praxi to znamená, že v ňom slúžili muži z celého východného Slovenska. Mobilizačné plány určovali tento pluk do zostavy 77. honvédskej pešej brigády, ktorá bola súčasťou 39. honvédskej pešej divízie z Košíc. Táto divízia bola určená na front v Haliči. Takmer celú vojnu bola 39. honvédska divízia podriadená VI. zboru v Košiciach, v rámci ktorého absolvovala mnohé ťažké boje na východnom fronte. V marci 1918 bola divízia stiahnutá do zázemia, ale už v júli velenie posielala 39. honvédske pešiu divíziu na taliansky front, kde pôsobila až do konca vojny.

ŽELONKA VINCENT

Záznam o vojakovi vo vojenskom archíve:

Želonka Čeněk (Vincent), narodený 21. 1. 1888 v Kežmarku, bytom Malý Slavkov, od mája 1916 nezvestný na ruskom bojisku. Bol príslušníkom **K.u.K. IR 67** a pravdepodobne bojoval spolu s Jakubom Šterbákom.

KREDÁTUS FRANTIŠEK

Záznam o vojakovi vo vojenskom archíve:

Kredatusz Franz (František), narodený v roku 1896 v Kežmarku, bytom Malý Slavkov, zomrel na smrteľné poranenie 18. 11. 1916 v nemocnici v Kieczyszczowe, okr. Rohatyn, Halič. V Kieczyszczowe je aj pochovaný. Bol príslušníkom **K.u.K. FJB 32**. Medzi jednotky s výrazným počtom vojakov pochádzajúcich z územia Slovenska patrila Prápor poľných strelcov č. 32 (FJB 32). Táto jednotka vznikla v roku 1859. Do roku 1909 sídlila jednotka v Banskej Bystrici. Od roku 1910 sídlila jednotka v meste Trembowla (Terebovlya, Ukrajina). Doplňovacím obvodom bol Prešov. V Trembowli sídlil štáb a všetky poľné roty, iba náhradná rota sídlila v Prešove. Pred prvou svetovou vojnou bol Prápor poľných strelcov č. 32 (FJB 32) podriadený 22. pešej brigády (22. IBrig). Táto brigáda bola súčasťou 11. pešej divízie z Lvova. V rámci tejto jednotky prápor fungoval do mája 1915. Od tohto času bol prápor súčasťou 131. brigády. Táto brigáda bola súčasťou najprv Zboru Hofmann a od júna 1916 patrila k 54. pešej divízii. V júli 1917 bol prápor preradený k 132. pešej brigády (132. IBrig), ale aj táto brigáda podliehala 54. pešej divízii. V apríli 1918 došlo k poslednému preradeniu FJB 32. Tento prápor bol podriadený 67. pešej brigády (67. IBrig), ktorá bola súčasťou 34. pešej divízie z Temešváru. Do júla 1918 bojoval Prápor poľných strelcov č. 32 na východnom fronte. V júli bol však poslaný spolu s celou 34. pešou divíziou na front v Taliansku, kde zotrval do konca vojny.

Pamätník padlým v 1. a 2. svetovej vojne na cintoríne v Malom Slavkove

Padol aj Róm

MIRGA AUGUSTÍN

Záznam o vojakovi vo vojenskom archíve:

Mirga Augustín, narodený v roku 1877 v Malom Slavkove, padol v boji 4. 10. 1916 v Bubnowe, Wolyň. Pochovaný bol 6. 10. 1916 na vojenskom cintoríne vo Wolyňi. Bol príslušníkom **K.u. HIR 9**. V tom istom pluku slúžil aj Jozef Bachlaeda.

Z frontov 1. sv. vojny sa vrátili

GROMAN MICHAL

Záznam o vojakovi vo vojenskom archíve:

Groman Michael (Michal), narodený 21. 6. 1888 v Malom Slavkove. Do čs. légii sa prihlásil 5. 2. 1918 v Syrjovke, okr. Toboľsk. V rakúsko – uhorskej armáde aj v légii dosiahol hodnosť vojaka. Bol bývalým príslušníkom Honvédskeho pešieho pluku č. 9 (**K.u. HIR 9**). Počas služby v Česko – slovenských légiiach v Rusku najskôr pôsobil v Omsku a neskôr v štábe čs. vojsk.

GROMAN JÁN

Záznam o vojakovi vo vojenskom archíve:

Groman Jean (Ján), narodený 10. 4. 1874 v Malom Slavkove. Do čs. légii sa prihlásil v Rumunsku. V rakúsko – uhorskej armáde aj v légii dosiahol hodnosť vojaka. Bol bývalým príslušníkom Honvédskeho pešieho pluku č. 9 (**K.u. HIR 9**). 28. 8. 1916 bol v Rumunsku zajatý. V Česko – slovenských légiiach vo Francúzsku slúžil od 14. 11. 1917 do 7. 5. 1919.

Znak Honvédskeho pešieho pluku č. 9